

Số: /HD-UBND-NN&MT

Vĩnh Trụ, ngày tháng 5 năm 2026

HƯỚNG DẪN

Một số biện pháp an toàn sinh học trong chăn nuôi nông hộ để phòng, chống dịch bệnh gia súc, gia cầm

Hiện nay, tình hình thời tiết đang bước vào cao điểm của đợt nắng nóng. Trong nắng nóng, nguy cơ đông, lốc, sét, mưa đá, gió giật mạnh có thể xảy ra trên phạm vi cả nước, tập trung ở khu vực Bắc Bộ. Đây là điều kiện bất lợi làm giảm sức đề kháng của vật nuôi, khiến vật nuôi suy nhược, có thể bị chết do cảm nắng, cảm nóng, phát sinh dịch bệnh, gây thiệt hại về kinh tế cho sản xuất chăn nuôi. Việc thực hiện nghiêm các biện pháp chăn nuôi an toàn sinh học (ATSH) chính là giải pháp cốt lõi, tạo "hành lang an toàn" vững chắc để bảo vệ đàn vật nuôi và phát triển chăn nuôi bền vững.

Tính đến thời điểm hiện tại, toàn tỉnh có 16 xã, phường mắc bệnh Dịch tả lợn châu Phi (DTLCP); 03 xã có dịch Cúm gia cầm (CGC) A/H5N1; 01 xã có dịch Viêm da nổi cục.

Thực tế cho thấy, dịch bệnh chủ yếu phát sinh tại các hộ chăn nuôi nhỏ lẻ - nơi có điều kiện chuồng trại hạn chế, công tác vệ sinh thú y, xử lý chất thải, kiểm soát con giống và phương tiện ra vào chưa triệt để. Việc thực hiện chưa đầy đủ các biện pháp an toàn sinh học trong chăn nuôi là một trong những yếu tố làm tăng nguy cơ mầm bệnh xâm nhập, tồn tại và lây lan trong đàn vật nuôi.

Để chủ động ngăn chặn phát sinh, lây lan dịch bệnh, hạn chế tối đa thiệt hại về kinh tế cho các hộ chăn nuôi, thực hiện Văn bản số 5873/SNN-CNTY ngày 22 tháng 5 năm 2026 của Sở Nông nghiệp và Môi trường về việc thực hiện các biện pháp an toàn sinh học trong chăn nuôi nông hộ để phòng, chống dịch bệnh gia súc, gia cầm, UBND xã Vĩnh Trụ hướng dẫn các hộ chăn nuôi tập trung thực hiện tốt các biện pháp an toàn sinh học sau đây:

1. Kiểm soát con giống nhập vào cơ sở chăn nuôi

Con giống khi nhập vào cơ sở chăn nuôi phải khỏe mạnh, có nguồn gốc rõ ràng và đã được tiêm phòng đầy đủ các loại vắc-xin theo quy định. Đối với con giống nhập từ ngoại tỉnh, bắt buộc phải có giấy chứng nhận kiểm dịch của cơ quan thú y có thẩm quyền.

Khuyến khích các cơ sở chủ động tự sản xuất con giống hoặc áp dụng chăn nuôi theo hướng "cùng vào - cùng ra"; hạn chế tối đa việc nuôi gối đàn, nuôi

nhiều lứa tuổi hoặc nuôi các loại vật nuôi khác nhau trong cùng chuồng nuôi khi không đảm bảo các điều kiện về cách ly, vệ sinh thú y và an toàn sinh học.

Chủ hộ phải thực hiện kê khai chăn nuôi với UBND xã theo đúng quy định hiện hành.

2. Kiểm soát thức ăn chăn nuôi, nước uống và vệ sinh chăn nuôi

Thức ăn chăn nuôi: Khi đưa vào sử dụng phải có nguồn gốc rõ ràng, bảo đảm không mang mầm bệnh truyền nhiễm nguy hiểm cho vật nuôi; được bảo quản nơi khô ráo, sạch sẽ, tránh ẩm mốc, không để chuột, côn trùng, chim hoang dã và các động vật khác tiếp xúc.

Nước uống của vật nuôi: Phải bảo đảm sạch sẽ; ưu tiên sử dụng nguồn nước sinh hoạt của người hoặc nguồn nước đã được xử lý bảo đảm vệ sinh, hoặc được xử lý bằng hóa chất phù hợp trước khi cho vật nuôi uống. Tuyệt đối không sử dụng nước ao, hồ, sông, mương chưa qua xử lý để cho vật nuôi uống.

Chuồng trại chăn nuôi: Phải được bố trí tách biệt với nơi ở của người; bảo đảm thông thoáng, đủ ánh sáng, dễ vệ sinh, thuận lợi cho việc thu gom, xử lý chất thải và tiêu độc khử trùng; bảo đảm thoáng mát vào mùa hè, ấm áp vào mùa đông, luôn sạch sẽ và khô ráo.

Vệ sinh hàng ngày: Phải thực hiện vệ sinh chuồng nuôi, máng ăn, máng uống, dụng cụ chăn nuôi; thu gom thức ăn thừa, chất thải, chất độn chuồng, không để tồn đọng làm phát sinh mùi hôi, ruồi, muỗi, côn trùng, chuột và các động vật trung gian truyền bệnh khác.

Xử lý chất thải: Chất thải chăn nuôi phải được thu gom, xử lý theo quy định (như ủ nhiệt, làm hầm biogas hoặc các biện pháp kỹ thuật phù hợp khác) trước khi xả thải ra môi trường. Nước thải chăn nuôi phải được thu gom, xử lý triệt để, tuyệt đối không xả trực tiếp ra môi trường, ao, hồ, kênh mương và khu dân cư.

3. Kiểm soát người và phương tiện ra vào

Hạn chế người ra vào: Trong quá trình chăn nuôi, cần hạn chế tối đa người lạ vào khu vực chuồng trại. Mỗi gia đình nên phân công rõ người phụ trách chăm sóc vật nuôi, hạn chế các thành viên khác ra vào nếu không có nhiệm vụ trực tiếp.

Biện pháp ngăn cách: Khu vực chuồng nuôi phải có cổng, cửa, hàng rào hoặc các biện pháp ngăn cách phù hợp nhằm kiểm soát động vật, phương tiện ra vào và ngăn chặn người không có nhiệm vụ tự do xâm nhập.

Vệ sinh trước khi vào chuồng: Người vào khu vực chăn nuôi phải trang bị đầy đủ bảo hộ lao động và thực hiện vệ sinh, sát trùng nghiêm ngặt (như thay giày, dép, ủng chuyên dùng, lội qua hố hoặc chậu khử trùng).

Nguyên tắc di chuyển: Người chăm sóc vật nuôi phải thực hiện theo nguyên tắc di chuyển từ khu sạch đến khu bẩn, từ đàn khỏe đến đàn nghi mắc bệnh. Tuyệt đối không di chuyển từ hộ chăn nuôi này sang hộ chăn nuôi khác khi chưa thay trang phục bảo hộ, quần áo, giày dép và thực hiện sát trùng theo quy định.

4. Kiểm soát động vật trung gian truyền bệnh

Diệt trừ côn trùng, gặm nhấm: Định kỳ thực hiện các biện pháp diệt chuột, ruồi, muỗi và côn trùng truyền bệnh trong khu vực chuồng trại, kho chứa thức ăn, khu xử lý chất thải và các vùng phụ cận xung quanh.

Biện pháp ngăn chặn: Có biện pháp cơ giới hoặc kỹ thuật để ngăn chặn chuột, ruồi, muỗi, côn trùng và động vật khác xâm nhập vào chuồng nuôi, kho thức ăn, khu vực chứa chất độn chuồng hay dụng cụ chăn nuôi (như căng lưới bảo vệ, xây tường kín). Thường xuyên thu gom thức ăn rơi vãi, che đậy kín các bao chứa và tuyệt đối không để thức ăn tồn đọng qua đêm nhằm tránh thu hút động vật trung gian truyền bệnh.

Cách ly động vật khác: Không nuôi chó, mèo trong khu vực chăn nuôi; đồng thời không cho chó, mèo, gia cầm và các loại động vật nuôi khác tự do ra, vào khu vực chuồng trại.

5. Khử trùng, tiêu độc

Bố trí hố sát trùng: Tại lối ra, vào chuồng nuôi phải bố trí hố hoặc chậu sát trùng phù hợp, sử dụng nước vôi hoặc các loại hóa chất sát trùng theo quy định để người ra vào bắt buộc phải đi qua. Các hố, chậu sát trùng này phải được định kỳ thay mới hoặc bổ sung thêm hóa chất nếu bị nước mưa làm loãng.

Sử dụng hóa chất đúng quy định: Chỉ sử dụng các loại hóa chất sát trùng có trong danh mục được phép lưu hành trong thú y; bảo đảm pha chế đúng nồng độ, liều lượng, thời gian tiếp xúc và cách thức sử dụng theo hướng dẫn của nhà sản xuất hoặc cơ quan thú y. Tuyệt đối không pha trộn tùy tiện các loại hóa chất và không sử dụng sản phẩm không rõ nguồn gốc.

Tần suất phun khử trùng: Định kỳ hàng tuần tổ chức phun thuốc sát trùng toàn bộ khu vực chuồng trại, dụng cụ chăn nuôi. Trong trường hợp địa bàn xung quanh đang có dịch bệnh xảy ra, phải thực hiện phun sát trùng hàng ngày hoặc theo hướng dẫn cụ thể của cơ quan thú y chuyên trách.

6. Chăm sóc, nuôi dưỡng và phòng bệnh bằng vắc xin

Chế độ chăm sóc: Thực hiện các biện pháp chăm sóc, nuôi dưỡng vật nuôi hợp lý; chủ động hạn chế tối đa các yếu tố gây căng thẳng (stress) cho vật nuôi như thay đổi thức ăn đột ngột, tiếng ồn quá lớn, nhiệt độ môi trường quá cao hoặc quá thấp, vận chuyển động vật kéo dài và các tác nhân bất lợi khác.

Công tác tiêm phòng: Tổ chức tiêm phòng đầy đủ, đúng đối tượng, đúng lịch trình các loại vắc-xin theo khuyến cáo của cơ quan quản lý chuyên ngành chăn nuôi và thú y cấp trên.

Giám sát sức khỏe: Thường xuyên theo dõi sát sao tình hình sức khỏe của đàn vật nuôi hàng ngày. Kịp thời phát hiện các biểu hiện bất thường như: Sốt, bỏ ăn, mệt mỏi, ho, khó thở, tiêu chảy, nổi mụn, xuất huyết, đi lại khó khăn, chết bất thường hoặc các dấu hiệu nghi mắc bệnh truyền nhiễm để chủ động

cách ly và báo ngay cho nhân viên thú y thôn, Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công xã hoặc UBND xã.

Nghiêm cấm hành vi vi phạm: Tuyệt đối không tự ý điều trị, bán chạy, giết mổ hoặc vận chuyển vật nuôi đang mắc bệnh, nghi mắc bệnh truyền nhiễm nguy hiểm hoặc chết không rõ nguyên nhân khi chưa có hướng dẫn, kiểm tra từ cơ quan thú y có thẩm quyền

7. Trách nhiệm báo cáo, xử lý dịch bệnh và tổ chức thực hiện

Nghĩa vụ báo cáo: Khi phát hiện vật nuôi bị ốm, chết, có dấu hiệu nghi mắc bệnh truyền nhiễm nguy hiểm hoặc chết không rõ nguyên nhân, chủ vật nuôi phải báo ngay cho nhân viên thú y thôn, Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công xã hoặc Phòng Nông nghiệp và Môi trường để kịp thời kiểm tra, hướng dẫn xử lý theo đúng quy định.

Nghiêm cấm các hành vi phát tán dịch bệnh: Tuyệt đối không giết mổ, mua bán, vận chuyển, tiêu thụ, vứt bỏ tùy tiện hoặc tự ý chôn lấp động vật mắc bệnh, nghi mắc bệnh, chết không rõ nguyên nhân; không sử dụng thịt và các sản phẩm khác từ loại động vật này làm thực phẩm cho người, thức ăn cho chăn nuôi hoặc sử dụng vào bất kỳ mục đích nào khác.

Tổ chức thực hiện: UBND xã Vĩnh Trụ yêu cầu Phòng Nông nghiệp và Môi trường, Trung tâm Dịch vụ sự nghiệp công xã phối hợp chỉ đạo; đồng thời yêu cầu các ông (bà) Trưởng thôn, phối hợp chặt chẽ với Hợp tác xã nông nghiệp và nhân viên thú y xã tăng cường tuyên truyền, hướng dẫn, kiểm tra để các hộ chăn nuôi trên địa bàn xã biết và nghiêm túc thực hiện tốt các biện pháp trên./.

Nơi nhận:

- TT ĐU, TT HĐND (b/c);
- CT, các PCT UBND xã;
- Các phòng, ban, đơn vị liên quan;
- Trung tâm DVSNC; (*để tuyên truyền*)
- Lưu: VT, NN&MT.

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN

KT. CHỦ TỊCH

PHÓ CHỦ TỊCH

Nguyễn Ngọc Khánh